विकिस्रोतः

പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 1 (സൃഷ്ടിഖണ്ഡമ്)/അധ്യായഃ 03

ഭീഷ്മ ഉവാച.

നിർഗുണസ്യാപ്രമേയസ്യ ശുദ്ധസ്യാഥ മഹാത്മനഃ.

കഥം സർഗാദികർത്തൃത്വം ബ്രഹ്മണോ ഹ്യുപപദ്യതേ 1.

പുലസ്ത്യ ഉവാച.

ശക്തയഃ സർവഭാവാനാമചിംത്യാ ജ്ഞാനഗോചരാഃ.

യത്തതോ ബ്രഹ്മണസ്താസ്തുസർഗാദ്യാ ഭാവശക്തയഃ 2.

ഉത്പന്നഃ പ്രോച്യതേ വിദ്വാന്നിത്യ ഏവോപചാരതഃ.

നിജേന തസ്യ മാനേന ആയുർവർഷശതം സ്മൃതമ് 3.

തത്പരാഖ്യം പരാർദ്ധം ച തദർദ്ധം പരികീർത്തിതമ്.

കാഷ്ഠാ പംചദശാഖ്യാ താ നിമേഷാ നൃപസത്തമ 4.

കാഷ്ഠാ സ്ത്രിംശത്കലാ ത്രിംശത്കലാ മൗഹൂർത്തികോ വിധിഃ.

താവത്സംഖ്യൈരഹോരാത്രം മുഹൂർത്തൈർമാനുഷം സ്മൃതമ് 5.

അഹോരാത്രാണി താവംതി മാസഃ പക്ഷദ്വയാത്മകഃ.

തൈഷ്ഷഡ്ഭിരയനം വർഷമയനേ ദക്ഷിണോത്തരേ 6.

അയനം ദക്ഷിണം രാത്രിർദേവാനാമുത്തരം ദിനമ്.

ദിവ്യൈർവർഷസഹസ്രൈസ്തു കൃതത്രേതാദിസംജ്ഞിതമ് 7.

ചതുര്യുഗം ദ്വാദശഭിസ്തദ്വിഭാഗം നിബോധ മേ.
ചത്വാരി ത്രീണിദ്വേ ചൈകം കൃതാദിഷു യഥാക്രമമ് 8.
ദിവ്യാബ്ദാനാം സഹസ്രാണി യുഗേഷ്വാഹുഃ പുരാവിദഃ.
തത്പ്രമാണൈഃ ശതൈഃ സംധ്യാ പൂർവാ തത്രാഭിധീയതേ 9.
സംധ്യാംശകശ്ച തത്തുല്യോ യുഗസ്യാനംതരോ ഹി യഃ.
സംധ്യാസംധ്യാംശയോരംതഃ കാലോ യോ നൃപസത്തമ 10.
യുഗാഖ്യഃ സ തു വിജ്ഞേയഃ കൃതത്രേതാദിസംജ്ഞിതഃ.
കൃതം ത്രേതാ ദ്വാപരം ച കലിശ്ചൈവ ചതുര്യുഗമ് 11.
പ്രോച്യതേ തത്സഹസ്രം തു ബ്രഹ്മണോ ദിവസം നൃപ.
ബ്രഹ്മണോ ദിവസേ രാജന്മനവശ്ച ചതുർദശ 12.
ഭവംതി പരിമാണം ച തേഷാം കാലകൃതം ശൃണു.
സപ്തർഷയഃ സുരാഃ ശക്രോ മനുസ്തത്സൂനവോ നൃപ 13.
ഏകകാലേ ഹി സൃജ്യംതേ സംഹ്രിയംതേ ച പൂർവവത്.
ചതര്യുഗാനാം സംഖ്യാതാ സാധികാ ഹ്യേകസപ്തതിഃ 14.
മന്വംതരം മനോഃ കാലഃ സുരാദീനാം ച പാർഥിവ.
അഷ്ടൗ ശതസഹസ്രാണി ദിവ്യയാ സംഖ്യയാ സ്മൃതഃ 15.
ദ്വിപംചാശത്തഥാന്യാനി സഹസ്രാണ്യധികാനി ച.
ത്രിംശത്കോട്യസ്തു സംപൂർണാഃ സംഖ്യാതാഃ സംഖ്യയാ നൃപ 16.
സപ്തഷഷ്ടിസ്തഥാന്യാനി നിയുതാനി മഹാമതേ.
വിംശതിശ്ച സഹസ്രാണി കാലോയമധികം വിനാ 17.
മന്വംതരസ്യ സംഖ്യേയം മാനുഷൈരിഹ വത്സരൈഃ.
ചതുർദ്ദശഗുണോ ഹ്യേഷ കാലോ ബ്രാഹ്മമഹഃ സ്മൃതമ് 18.
ബ്രാഹ്മോ നൈമിത്തികോ നാമ തസ്യാംതേ പ്രതിസംചരഃ.
തദാഹി ദഹ്യതേ സർവം ത്രൈലോക്യം ഭൂർഭുവാദികമ് 19.
ജനം പ്രയാംതി താപാർത്താ മഹർലോകനിവാസിനഃ.
ഏകാർണവേ തു ത്രൈലോക്യേ ബ്രഹ്മാ ബ്രഹ്മവിദാം വരഃ 20.

ഭോഗിശയ്യാഗതഃ ശേതേ ത്രൈലോക്യഗ്രാസബൃംഹിതഃ.

ജനസ്ഥൈര്യോഗിഭിർദ്ദേവശ്ചിംത്യമാനോ ജഗദ്വിഭുഃ 21.

തത്പ്രമാണാം ഹി താം രാത്രിം തദംതേ സൃജതേ പുനഃ.

ഏവം തു ബ്രഹ്മണോ വർഷമേവം വർഷശതം ച തത് 22.

ശതം ഹി തസ്യ വർഷാണാം പരമായുർമഹാത്മനഃ.

ഏകമസ്യ വ്യതീതം തു പരാർധം ബ്രഹ്മണോനഘ 23.

തസ്യാന്തേഭൂന്മഹാകല്പഃ പാദ്മ ഇത്യഭിവിശ്രുതഃ.

ദ്വിതീയസ്യ പരാർധസ്യ വർതമാനസ്യ വൈ നൃപ 24.

വാരാഹ ഇതി കല്പോയം പ്രഥമഃ പരികല്പിതഃ.

ബ്രഹ്മാ നാരായണാഖ്യോസൗ കല്പാദൗ ഭഗവാന്യഥാ 25.

സസർജ സർവഭൂതാനി തദാചക്ഷ്വ മഹാമുനേ.

പുലസ്ത്യ ഉവാച.

പ്രജാഃ സസർജ ഭഗവാനനാദിസ്സർവസംഭവഃ 26.

അതീതകല്പാവസാനേ നിശാസുപ്തോത്ഥിതഃ പ്രഭുഃ.

സത്വോദ്രിക്തസ്തഥാ ബ്രഹ്മാ ശൂന്യം ലോകമവൈക്ഷത 27.

തോയാന്തസ്സ്ഥ മഹീം ജ്ഞാത്വാ നിമഗ്നാം വാരിസംപ്ലവേ.

പ്രവിചിംത്യ തദുദ്ധാരം കർതുകാമഃ പ്രജാപതിഃ 28.

വിഷ്ണുരൂപം തദാ ജ്ഞാത്വാ പൃഥ്വീം വോഢും സ്വതേജസാ.

മത്സ്യകൂർമാദികാം ചാന്യാം വാരാഹീം തനുമാവിശത് 29.

വേദയജ്ഞമയം രൂപമാശ്രിത്യ ജഗതഃ സ്ഥിതൗ.

സ്ഥിതഃ സ്ഥിരാത്മാ സർവാത്മാ പരമാത്മാ പ്രജാപതിഃ 30.

പ്രവിവേശേ തദാ തോയം തോയാധാരേ ധരാധരഃ.

നിരീക്ഷ്യ തം തദാ ദേവീ പാതാലതലമാഗതമ് 31.

തുഷ്ടാവ പ്രണതാ ഭൂത്വാ ഭക്തിനമ്രാ വസുംധരാ.

പൃഥിവ്യുവാച.

നമസ്തേ സർവഭൂതായ നമസ്തേ പരമാത്മനേ 32.

മാമുദ്ധരാസ്മാദദ്യ ത്വം ത്വത്തോഹം പൂർവമുത്ഥിതാ.

പരമാത്മന്നമസ്തേസ്തു പുരുഷാത്മന്നമോസ്തു തേ 33.

പ്രധാനവ്യക്തരൂപായ കാലഭൂതായ തേ നമഃ.

ത്വം കർത്താസർവഭൂതാനാം ത്വം പാതാ ത്വം വിനാശകൃത് 34.

സർഗാദൗ യഃ പരോബ്രഹ്മാ വിഷ്ണുരുദ്രാത്മരൂപധൃക്.

ഭക്ഷയിത്വാ ച സകലം ജഗത്യേകാർണവീകൃതേ 35.

ശേഷേ ത്വമേവ ഗോവിന്ദ ചിന്ത്യമാനോ മനീഷിഭിഃ.

ഭവതോ യത്പരം രൂപം തന്ന ജാനാതി കശ്ചന 36.

അവതാരേഷു യദ്രൂപം തദർചന്തി ദിവൗകസഃ.

ത്വാമാരാധ്യ പരം ബ്രഹ്മ യാതാ മുക്തിം മുമുക്ഷവഃ 37.

വാസുദേവമനാരാധ്യ കോ ഹി മോക്ഷമവാപ്സ്യതി.

യദ്രൂപം മനസാ ഗ്രാഹ്യം യദ്ഗ്രാഹ്യം ചക്ഷുരാദിഭിഃ 38.

ബുദ്ധ്യാ ച യത്പരിഛേദ്യം തദ്രൂപമഖിലം തവ.

ത്വന്മയ്യഹം ത്വദാധാരാത്വത്സൃഷ്ടാ ത്വാമുപാശ്രിതാ 39.

മാധവീമിതി ലോകോയമഭിധത്തേ തതോ ഹി മാമ്.

ഏവം സംസ്തൂയമാനസ്തു പൃഥിവ്യാ പൃഥിവീധരഃ 40.

സാമസ്വരധ്വനിഃ ശ്രീമാൻജഗർജ പരിഘർഘരമ്.

തതഃ സമുത്ക്ഷിപ്യ ധരാം സ്വദംഷ്ട്രയാ മഹാവരാഹഃ സ്ഫുടപദ്മലോചനഃ.

രസാതലാദുത്പലപത്രസന്നിഭഃ സമുത്ഥിതോ നീല ഇവാചലോ മഹാൻ 41.

ഉത്തിഷ്ഠതാ തേന മുഖാനിലാഹതം തദാപ്ലവാംഭോ ജനലോക സംശ്രയാൻ.

സനംദനാദീനപകല്മഷാന്മുനീംശ്ചകാര ഭൂയോപി പവിത്രതാസ്പദമ് 42.

പ്രയാംതി തോയാനി ഖുരാഗ്രവിക്ഷതേ രസാതലേ്ധകൃതശബ്ദസംതതിഃ.

ബലാഹകാനാം ച തതി സ്തുതസ്യ ശ്വാസാനിലാസ്താ പരിതഃ പ്രയാതി 43.

ഉത്തിഷ്ഠതസ്തസ്യ ജലാർദ്രകുക്ഷേർമഹാവരാഹസ്യ മഹീം വിദാര്യ.

വിധൂന്വതോ വേദമയം ശ(ശി?)രീരം രോമാംതരസ്ഥാ മുനയോ ജുഷംതി 44.

ജനേശ്വരാണാം പരമേശ കേശവ പ്രഭുർഗദാ ശംഖദരാസിചക്രധൃക്.

പ്രഭൂതി നാശ സ്ഥിതി ഹേതുരീശ്വരസ്ത്വമേവ നാന്യത്പരമം ച യത്പദമ് 45.

പാദേഷു വേദാസ്തവ യൂപദംഷ്ട്രാ ദംതേഷു യജ്ഞാഃ ശ്രുതയശ്ച വക്ത്രേ.

ഹുതാശ ജിഹ്വോസി തനൂരുഹാണി ദർഭാഃ പ്രഭോ യജ്ഞപുമാംസ്ത്വമേവ 46.

ദ്യാവാപൃഥിവ്യോരതുലപ്രഭാവ യദംതരം തദ്വപുഷാ തവൈവ.

വ്യാപ്തം ജഗദ്വാപി സമസ്തമേതദ്ധിതായ വിശ്വസ്യ വിഭോ ഭവത്വമ് 47.

പരമാത്മാ ത്വമേവൈകോ നാന്യോസ്തി ജഗതഃ പതേ 48.

തവൈഷ മഹിമാ യേന വ്യാപ്തമേതച്ചരാചരം.

ജ്ഞാനസ്വരൂപമഖിലം ജഗദേതദബുദ്ധയഃ 49.

അർഥസ്വരൂപം പശ്യംതോ ഭ്രാമ്യംതേ തമസഃ പ്ലവേ.

യേ തു ജ്ഞാനവിദശ്ശുദ്ധചേതസസ്തേഽഖിലം ജഗത് 50 1.3.50.

ജ്ഞാനാത്മകം പ്രപശ്യംതി ത്വദ്രൂപം പരമേശ്വര.

പ്രസീദ സർവഭൂതാത്മൻഭവായ ജഗതസ്ത്വിമാമ് 51.

ഉദ്ധരോർവീമമേയാത്മന്നിമഗ്നാമബ്ജലോചന.

സത്വോദ്രിക്തോസി ഭഗവൻഗോവിംദ പൃഥിവീമിമാമ് 52.

സമുദ്ധര ഭവായേശ കുരു സർവജഗദ്ധിതം.

ഏവം സംസ്തൂയമാനശ്ച പരമാത്മാ മഹീധരഃ 53.

ഉജ്ജഹാര ക്ഷിതിം ക്ഷിപ്രം ന്യസ്തവാൻസ മഹാർണവേ.

തസ്യോപരി ജലൗഘേസ്യ മഹതീ നൗരിവസ്ഥിതാ 54.

തതഃ ക്ഷിതിം സമാം കൃത്വാ പൃഥിവ്യാമചിനോദ്ഗിരീൻ.

യഥാവിഭാഗം ഭഗവാനനാദിഃ പുരുഷോത്തമഃ 55.

ഭൂവിഭാഗം തതഃ കൃത്വാ സപ്തദ്വീപാന്യഥാതഥം.

ഭൂതാദ്യാംശ്ചതുരോലോകാൻപൂർവവത്സമകല്പയത് 56.

ബ്രഹ്മണേ വിഷ്ണുനാ പൂർവമേതദേവ പ്രദർശിതം.

തുഷ്ടേന ദേവദേവേന ത്വം ദേവഃ പുരുഷോത്തമഃ 57.

ത്വയാ മയാ ജഗച്ചേദം ധാര്യം പാല്യം ച യത്നതഃ.

യേഷാം ത്വസുരമുഖ്യാനാം വരോ ദത്തോ മയാധുനാ 58.

ദേവാനാം ഹിതകാമേന ഹംതവ്യാസ്തേ ത്വയാ വിഭോ.

അഹം സൃഷ്ടിം കരിഷ്യാമി സാ ച പാല്യാ ത്വയാ വിഭോ 59.

ഏവമുക്തോ ഗതോ വിഷ്ണുർദേവാദീനസൃജദ്വിഭുഃ.

അബുദ്ധിപൂർവകസ്തസ്യ പ്രാദുർഭൂതസ്തമോമയഃ 60.

തമോ മോഹോ മഹാമോഹസ്താമിസ്രോ ഹ്യന്ധസംജ്ഞകഃ.

പംചധാവസ്ഥിതഃ സർഗോ ധ്യായതസ്തു മഹാത്മനഃ 61.

ബഹിരംതശ്ചാപ്രകാശഃ സംവൃതാത്മാ നഗാത്മകഃ.

മുഖ്യാനാഗായതശ്ചോക്താ മുഖ്യസർഗസ്തതസ്ത്വയം 62.

തം ദൃഷ്ട്വാ സാധകം സർഗമമന്യദപരം പ്രഭുഃ.

തസ്യാഭിധ്യായതസ്സർഗസ്തിര്യക്സ്രോതോഭ്യവർതത 63.

യസ്മാത്തിര്യക്പ്രവൃത്തിഃ സ്യാത്തിര്യക്സ്രോതസ്തതഃ സ്മൃതഃ.

പശ്വാദയസ്തേ വിഖ്യാതാസ്തമഃ പ്രായാ ഹ്യവേദിനഃ 64.

ഉത്പഥഗ്രാഹിണശ്ചൈവ തേ ജ്ഞാനേ ജ്ഞാനമാനിനഃ.

അഹംകൃതാസ്ത്വഹംമാനാ അഷ്ടാവിംശദ്വിധാത്മകാഃ.

അംതഃപ്രകാശാസ്തേ സർവ ആവൃതാസ്തേ പരസ്പരമ് 65.

തമപ്യസാധകം മത്വാ ധ്യായതോന്യസ്തതോഭവത്.

ഊർദ്ധ്വസ്രോതസ്തൃതീയസ്തു സാത്വികോർധ്വമവർതത 66.

തേ സുഖപ്രീതിബഹുലാ ബഹിരംതരനാവൃതാഃ.

പ്രകാശാ ബഹിരംതശ്ച ഊർദ്ധ്വസ്രോതാസ്തതഃ സ്മൃതാഃ 67.

തുഷ്ടാത്മനസ്തൃതീയസ്തു ദേവസർഗസ്തു സംസ്മൃതഃ.

തസ്മിൻസർഗേ ഭവത്പ്രീതിർനിഷ്പന്നേ ബ്രഹ്മണസ്തദാ 68.

തതോന്യം സ തദാ ദധ്യൗ സാധകം സർഗമുത്തമമ്.

അസാധകാംസ്തുതാൻജ്ഞാത്വാ മുഖ്യസർഗാദിസംഭവാൻ 69.

തഥാഭിധ്യായതസ്തസ്യ സത്യാഭിധ്യായിനസ്തതഃ.

പ്രാദുർഭൂതസ്തദാവ്യക്താദർവാക്സ്രോതസ്തു സാധകഃ 70.

യസ്മാദർവാക്പ്രവർതംതേ തതോ៍വാക്സ്രോതസസ്തു തേ.

തേ ച പ്രകാശബഹുലാസ്തമോദ്രിക്താ രജോധികാഃ 71.

തസ്മാത്തേ ദുഃഖബഹുലാ ഭൂയോഭൂയശ്ച കാരിണഃ.

പ്രകാശാ ബഹിരംതശ്ച മനുഷ്യാഃ സാധകാശ്ച തേ 72.

പംചമോനുഗ്രഹഃ സർഗഃ സ ചതുർദ്ധാ വ്യവസ്ഥിതഃ.

വിപര്യയേണ സിദ്ധ്യാ ച ശക്ത്യാ തുഷ്ട്യാ തഥൈവ ച 73 (തുലനീയ - ബ്രഹ്മാണ്ഡ പുരാണമ് 1.1.5.61 (http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org/s/89a), ലിങ്ഗ പുരാണമ് 1.70.158 (http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org/s/4ii)).

വിവൃത്തം വർത്തമാനം ച തേ ന ജാനംതി വൈ പുനഃ.

ഭൂതാദികാനാം ഭൂതാനാം ഷഷ്ഠഃ സർഗഃ സ ഉച്യതേ 74.

തേ പരിഗ്രാഹിണഃ സർവേ സവിഭാഗരതാസ്തു തേ.

ചോദനാ ജാപ്യശീലാശ്ച ജ്ഞേയാ ഭൂതാദികാസ്തു തേ 75.

ഇത്യേതേ കഥിതാഃ സർഗാഃ ഷഡത്ര നൃപസത്തമ.

പ്രഥമോ മഹതസ്സർഗോ ദ്വിതീയോ ബ്രഹ്മണസ്തു യഃ 76.

തന്മാത്രാണാം ദ്വിതീയസ്തു ഭൂതസർഗോഹി സ സ്മൃതഃ.

വൈകാരികസ്ത്യതീയസ്തു സർഗശ്ചൈംദ്രിയകഃ സ്മൃതഃ 77.

ഇത്യേഷ പ്രാകൃതഃ സർഗഃ സംഭൂതോ ബുദ്ധിപൂർവകഃ.

മുഖ്യസർഗശ്ചതുർഥസ്തു മുഖ്യാ വൈ സ്ഥാവരാഃ സ്മൃതാഃ 78.

തിര്യക്സ്രോതശ്ച യഃ പ്രോക്തസ്തിര്യഗ്യോന്യസ്സ ഉച്യതേ.

തതോർധ്വസ്രോതസാം ഷഷ്ഠോ ദേവസർഗസ്തു സ സ്മൃതഃ 79.

തതോർവാക്സ്രോതസാം സർഗഃ സപ്തമഃ സ തു മാനുഷഃ.

അഷ്ടമോനുഗ്രഹഃ സർഗഃ സാത്വികസ്താമസസ്തു സഃ 80.

പംചൈതേ വൈകൃതാഃ സർഗാഃ പ്രാകൃതാസ്തു ത്രയഃ സ്മൃതാഃ.

പ്രാകൃതോ വൈകൃതശ്ചൈവ കൗമാരോ നവമഃ സ്മൃതഃ 81.

ഏതേ തവ സമാഖ്യാതാ നവസർഗാഃ പ്രജാപതേഃ.

പ്രാകൃതാ വൈകൃതാശ്ചൈവ ജഗതോ മൂലഹേതവഃ 82.

സൃജതോ ജഗദീശസ്യ കിമന്യച്ഛ്രോതുമർഹസി.

ഭീഷ്മ ഉവാച.

സംക്ഷേപാത്കഥിതാഃ സർഗാ ദേവാദീനാം ഗുരോസ്തഥാ 83.

വിസ്തരാച്ഛ്രോതുമിച്ഛാമി ത്വത്തോ മുനിവരോത്തമ.

പുലസ്ത്യ ഉവാച.

കർമഭിർഭാവിതാഃ സർവേകുശലാകുശലൈസ്തു തേ 84.

ഖ്യാത്യാ തയാ ഹ്യനിർമുക്താഃ സംഹാരേ ഹ്യുപസംഹൃതാഃ.

സ്ഥാവരാന്താസ്സുരാദ്യാസ്തു പ്രജാ രാജംശ്ചതുർവിധാഃ 85.

ബ്രഹ്മണഃ കുർവതഃ സൃഷ്ടിം ജജ്ഞിരേ മാനസാഃ സ്മൃതാഃ.

തതോ ദേവാസുരപിതൄന്മാനുഷാംസ്തു ചതുഷ്ടയം 86.

സിസൃക്ഷുരംഭാംസ്യേതാനി സ്വമാത്മാനമയൂയുജത്.

മുക്താത്മനസ്തതോ ജാതാ ദുരാത്മാനഃ പ്രജാപതേഃ 87.

സിസൃക്ഷോർജഘനാത്പൂർവം ജജ്ഞിരേ ത്വസുരാസ്തതഃ.

തത്യാജ താം തതോ ദുഷ്ടാന്തമോമാത്രാത്മികാം തനും 88.

സാ തു ത്യക്താ തനുസ്തേന രാജേംദ്രാഭൂദ്വിഭാവരീ.

സിസൃക്ഷുരന്യദേഹസ്ഥഃ പ്രീതിമാപുസ്തതഃ സുരാഃ 89.

സത്വോദ്രിക്താഃ സമുദ്ഭൂതാ മുഖതോ ബ്രഹ്മണോ നൃപ.

ത്യക്താ സാപി തനുസ്തേന സത്വപ്രായമഭൂദ്ദിനം 90.

തതോ ഹി ബലിനോ രാത്രാവസുരാ ദേവതാദി വാ.

സത്വമാത്രാത്മികാം ചൈവ തതോന്യാം ജഗൃഹേ തനുമ് 91.

പിതൃവന്മന്യമാനസ്യ പിതരസ്തസ്യ ജജ്ഞിരേ.

ഉത്സസർജ പിതൄൻകൃത്വാ തതസ്താമപി സ പ്രഭുഃ 92.

സാ ചോത്സൃഷ്ടാ ഭവത്സംധ്യാ ദിനനക്താംതരാ സ്ഥിതിഃ.

രജോമാത്രാത്മികാമന്യാം ജഗൃഹേ സ തനും തതഃ 93.

രജോമാത്രോത്കടാ ജാതാ മനുഷ്യാഃ കുരുസത്തമ.

താമപ്യാശു സ തത്യാജ തനുമാദ്യാം പ്രജാപതിഃ 94.

ജ്യോത്സ്നാ സമഭവച്ചാപി പ്രാക്സംധ്യാ യാഭിധീയതേ.

ജ്യോത്സ്നാഗമേ തു ബലിനോ മനുഷ്യാഃ പിതരസ്തഥാ 95.

രാജേംദ്ര സംധ്യാസമയേ തസ്മാത്തേ പ്രഭവംതി വൈ.

ജ്യോത്സ്നാ രാത്ര്യഹനീ സന്ധ്യാ ചത്വാര്യേതാനി വൈ വിഭോഃ 96.

ബ്രഹ്മണസ്തു ശരീരാണി ത്രിഗുണോപാശ്രയാണി ച.

രജോമാത്രാത്മികാമേവ തതോന്യാം ജഗൃഹേ തനും 97.

തതഃ ക്ഷുദ്ബ്രഹ്മണോജാതാ ജജ്ഞേ കോപസ്തയാ കൃതഃ.

ക്ഷുത്ക്ഷാമോ ഹ്യംധകാരേ തു സോസൃജദ്ഭഗവാംസ്തതഃ 98.

വിരൂപാ അത്തുകാമാസ്തേ സമധാവംത തം പ്രഭുമ്.

രക്ഷതാമേഷ യൈരുക്തം രാക്ഷസാസ്തേ തതോഭവൻ 99.

ഊചുഃ ഖാദാമ ഇത്യന്യേ യേ തേ യക്ഷാസ്തു തേഭവൻ.

അതിഭീതസ്യ താന്ദൃഷ്ട്വാ കേശാഃ ശീര്യന്തി വേധസഃ 100 1.3.100.

ഹീനാശ്ച ശിരസോ ഭൂയഃ സമാരോഹംതി തേ ശിരഃ.

സർപണാത്തേഭവൻസർപാ ഹീനത്വാദഹയഃ സ്മൃതാഃ 101.

തതഃ ക്രുദ്ധേന വൈ സ്രഷ്ട്രാ ക്രോധാത്മാനോ വിനിർമിതാഃ.

വർണേന കപിശേനോഗ്രാ ഭൂതാസ്തേ പിശിതാശിനഃ 102.

ധയതോ ഗാം സമുദ്ഭൂതാ ഗംധർവാസ്തസ്യ തത്ക്ഷണാത്.

പിബംതോ ജജ്ഞിരേ വാചം ഗംധർവാസ്തേന തേഽഭവൻ 103.

ഏതാനി സൃഷ്ട്വാ ഭഗവാൻബ്രഹ്മാ തച്ഛക്തിചോദിതഃ.

തതഃ സ്വച്ഛംദതോഽന്യാനി വയാംസി വയസോഽസൃജത് 104.

അവയോ വക്ഷസശ്ചക്രേ മുഖതോജാംശ്ച സൃഷ്ടവാൻ.

സൃഷ്ടവാനുദരാദ്ഗാശ്ച മഹിഷാംശ്ച പ്രജാപതിഃ 105.

പദ്ഭ്യാം ചാശ്വാൻസ മാതംഗാന്രാസഭാൻഗവയാന്മൃഗാൻ.

ഉഷ്ട്രാനശ്വതരാംശ്ചൈവ ന്യംകൂനന്യാശ്ച ജാതയഃ 106.

ഓഷധ്യഃ ഫലമൂലിന്യോ രോമഭ്യസ്തസ്യ ജജ്ഞിരേ.

ത്രേതായുഗമുഖേ ബ്രഹ്മാ കല്പസ്യാദൗ നൃപോത്തമ 107.

സൃഷ്ട്വാ പശ്വോഷധീസ്സമ്യക്ക്യുയോജ സ തദാധ്വരേ.

ഗാമജം മഹിഷമ്മേഷമശ്വാശ്വതരഗർദഭാൻ 108.

ഏതാൻഗ്രാമ്യപശൂനാഹുരാരണ്യാംശ്ച നിബോധമേ.

ശ്വാപദോ ദ്വിഖുരോ ഹസ്തീ വാനരഃ പഞ്ചമഃ ഖഗഃ 109.

ഉഷ്ട്രകാഃ പശവഷ്ഷഷ്ഠാസ്സപ്തമാസ്തു സരീസൃപാഃ.

ഗായത്രം ച ഋചശ്ചൈവ ത്രിവൃത്സോമം രഥന്തരമ് 110.

അഗ്നിഷ്ടോമം ച യജ്ഞാനാം നിർമമേ പ്രഥമാന്മുഖാത്.

യജൂംഷി ത്രൈഷ്ടുഭം ഛന്ദഃ സ്തോമം പഞ്ചദശം തഥാ 111.

ബൃഹത്സാമ തഥോക്ഥം ച ദക്ഷിണാദസൃജന്മുഖാത്.

സാമാനി ജഗതീച്ഛന്ദഃ സ്തോമം സപ്തദശം തഥാ 112.

വൈരൂപമതിരാത്രം ച പശ്ചിമാദസൃജന്മുഖാത്.

ഏകവിംശമഥർവാണമപ്തോര്യാമാണമേവ ച 113.

ആനുഷ്ടുഭം സവൈരാജമുത്തരാദസൃജന്മുഖാത്.

ഉച്ചാവചാനി ഭൂതാനി ഗാത്രേഭ്യസ്തസ്യ ജജ്ഞിരേ 114.

സുരാസുരപിതൄൻസൃഷ്ട്വാ മനുഷ്യാംശ്ച പ്രജാപതിഃ.

തതഃ പുനഃ സസർജാസൗ സ കല്പാദൗ പിതാമഹഃ 115.

യക്ഷാൻപിശാചാൻഗംധർവാംസ്തഥൈവാപ്സരസാം ഗണാൻ.

സിദ്ധകിന്നരരക്ഷാംസി സിംഹാൻപക്ഷിമൃഗോരഗാൻ 116.

അവ്യയം ച വ്യയം ചൈവ യദിദം സ്ഥാണുജംഗമമ്.

തത്സസർജ തദാ ബ്രഹ്മാ ഭഗവാനാദികൃദ്വിഭുഃ 117.

തേഷാം യേ യാനി കർമാണി പ്രാക്സൃഷ്ട്യാം പ്രതിപേദിരേ.

താന്യേവ പ്രതിപദ്യംതേ സൃജ്യമാനാഃ പുനഃ പുനഃ 118.

ഹിംസ്രാഹിംസ്രേ മൃദുക്രൂരേ ധർമാധർമാവൃതാനൃതേ.

തദ്ഭാവിതാഃ പ്രപദ്യംതേ തസ്മാത്തത്തസ്യ രോചതേ 119.

ഇംദ്രിയാർഥേഷു ഭൂതേഷു ശരീരേഷു ച സ പ്രഭുഃ.
നാനാത്ത്വം വിനിയോഗം ച ധാതൈവ വ്യസൃജത്സ്വയം 120.
നാമരൂപം ച ഭൂതാനാം കൃത്യാനാം ച പ്രപംചനമ്.
വേദശബ്ദേഭ്യ ഏവാദൗ ദേവാദീനാം ചകാര സഃ 121.
ഋഷീണാം നാമധേയാനി യഥാ വേദേ ശ്രുതാനി വൈ.
യഥാനിയോഗം യോഗ്യാനി അന്യേഷാമപി സോകരോത് 122.
യഥർതാവൃതുലിംഗാനി നാനാരൂപാണി പര്യയേ.
ദൃശ്യംതേ താനിതാന്യേവ തഥാ ഭാവാ യുഗാദിഷു 123.
കരോത്യേവംവിധാം സൃഷ്ടിം കല്പാദൗ സ പുനഃപുനഃ.
സിസൃക്ഷുശ്ശക്തിയുക്തോസൗ സൃജ്യ ശക്തിപ്രചോദിതഃ 124.
ഭീഷ്മ ഉവാച.
അർവാക്സ്രോതാസ്തു കഥിതോ ഭവതാ യസ്തു മാനുഷഃ.
ബ്രഹ്മന്വിസ്തരതോ ബ്രൂഹി ബ്രഹ്മാ തമസൃജദ്യഥാ 125.
യഥാ സവർണാനസൃജദ്ഗുണാംശ്ച സ മഹാമുനേ.
യച്ച തേഷാം സ്മൃതം കർമ വിപ്രാദീനാം തദുച്യതാമ് 126.
പുലസ്ത്യ ഉവാച.
സത്വാഭിധ്യായിനഃ പൂർവം സിസൃക്ഷോർബ്രഹ്മണഃ പ്രജാഃ.
അജായംത കുരുശ്രേഷ്ഠ സത്വോദ്രിക്താ മുഖാത്പ്രജാഃ 127.
വക്ഷസോ രജസോദ്രിക്താസ്തഥാന്യാ ബ്രഹ്മണോഭവൻ.
രജസസ്തമസശ്ചൈവ സമുദ്രിക്താസ്തഥോരുതഃ 128.
പദ്ഭ്യാമന്യാഃ പ്രജാ ബ്രഹ്മാ സസർജ കുരുസത്തമ.
തമഃപ്രധാനാസ്താഃ സർവാശ്ചാതുർവർണ്യമിദം തതഃ 129.
ബ്രാഹ്മണാഃ ക്ഷത്രിയാ വൈശ്യാഃ ശൂദ്രാശ്ച നൃപസത്തമ.
പാദോരുവക്ഷസ്ഥലതോ മുഖതശ്ച സമുദ്ഗതാഃ 130.
യജ്ഞനിഷ്പത്തയേ സർവമേതദ്ബ്രഹ്മാ ചകാര ഹ.
ചാതുർവർണ്യം മഹാരാജ യജ്ഞസാധനമുത്തമമ് 131.

യജ്ഞേനാപ്യായിതാ ദേവാ വൃഷ്ട്യുത്സർഗേണ മാനവാഃ.

ആപ്യായംതേ ധർമയജ്ഞാ യതഃ കല്യാണഹേതവഃ 132.

നിഷ്പദ്യംതേ നരൈസ്തേ തു സുകർമനിരതൈഃ സദാ.

വിരുദ്ധാചരണാപേതൈഃ സദ്ഭിഃ സന്മാർഗഗാമിഭിഃ 133.

സ്വർഗാപവർഗം മാനുഷ്യാത്പ്രാപ്നുവംതി നരാ നൃപ.

യച്ചാഭിരുചിതം സ്ഥാനം തദ്യാംതി മനുജാ വിഭോ 134.

പ്രജാസ്താ ബ്രഹ്മണാ സൃഷ്ടാശ്ചാതുർവർണ്യവ്യവസ്ഥിതൗ.

സമ്യക്ശ്രദ്ധാഃ സമാചാരാ ചരണാ നൃപസത്തമ 135.

യഥേച്ഛാവാസനിരതാഃ സർവബാധാവിവർജിതാഃ.

ശുദ്ധാംതഃകരണാഃ ശുദ്ധാ ധർമാനുഷ്ഠാനനിർമലാഃ 136.

ശുദ്ധേ ച താസാം മനസി ശുദ്ധാംതഃസംസ്ഥിതേ ഹരൗ.

ശുദ്ധജ്ഞാനം പ്രപശ്യംതി ബ്രഹ്മാഖ്യം യേന തത്പദം 137.

തതഃ കാലാത്മകോ യോസൗ വിരിംചാ വാ സ ഉച്യതേ.

സംസാരപാതമത്യർഥം ഘോരമല്പാല്പസാരവത് 138.

അധർമബീജഭൂതം തത്തമോലോഭസമുദ്ഗതമ്.

പ്രജാസു താസു രാജേംദ്ര രാഗാദിക്രമസാധനമ് 139.

തതഃ സാ സഹജാസിദ്ധിസ്തേഷാം നാതീവ ജായതേ.

രാജന്വശ്യാദയശ്ചാന്യാഃ സിദ്ധയോഷ്ടൗ ഭവംതി യാഃ 140.

താസു ക്ഷീണാസ്വശേഷാസു വർദ്ധമാനേ ച പാതകേ.

ദ്വംദ്വാഭിഭവദുഃഖാർതാസ്താ ഭവംതി തതഃ പ്രജാഃ 141.

തതോ ദുർഗാണി താശ്ചക്രുർവാർക്ഷം പാർവതമൗദകമ്.

ധാന്വനം ച തഥാ ദുർഗം പുരം ഖാർവടകാദി യത് 142.

ഗൃഹാണി ച യഥാന്യായം തേഷു ചക്രുഃ പുരാദിഷു.

ശീതതാപാദിബാധാനാം പ്രശമായ മഹാമതേ 143.

പ്രതിഹാരമിമം കൃത്വാ ശീതാദേസ്താഃ പ്രജാഃ പുനഃ.

വാർതോപായം തതശ്ചക്രുർഹസ്തസിദ്ധിം ച കർമജാമ് 144.

വ്രീഹയശ്ച യവാശ്ചൈവ ഗോധൂമാ അണവസ്തിലാഃ.
പ്രിയംഗുകോവിദാരാശ്ച കോരദൂഷാഃ സചീനകാഃ 145.
മാഷാ മുദ്ഗാ മസൂരാശ്ച നിഷ്പാവാഃ സകുലത്ഥകാഃ.
അഢകാശ്ചണകാശ്ചൈവ ശണാസ്സപ്തദശ സ്മൃതാഃ 146.
ഇത്യേതാ ഓഷധീനാം തു ഗ്രാമ്യാണാം ജാതയോ നൃപ.
ഓഷധ്യോ യജ്ഞിയാശ്ചൈവ ഗ്രാമ്യാവന്യാശ്ചതുർദശ 147.
വ്രീഹയഃ സയവാ മാഷാ ഗോധൂമാ അണവസ്തിലാഃ.
പ്രിയംഗുസപ്തമാ ഹ്യേതാ അഷ്ടമാസ്തു കുലുത്ഥകാഃ 148.
ശ്യാമാകസ്ത്വഥ നീവാരോ വർതുലസ്സ ഗവേധുകഃ.
അഥ വേണുയവാഃ പ്രോക്താസ്തദ്വന്മർകടകാ നൃപ 149.
ഗ്രാമ്യാ വന്യാഃ സ്മൃതാ ഹ്യേതാ ഓഷധ്യശ്ച ചതുർദശ.
യജ്ഞനിഷ്പത്തയേ തദ്വത്തഥാസാം ഹേതുരുത്തമഃ 150 1.3.150.
ഏതാശ്ച സഹയജ്ഞേന പ്രജാനാം കാരണം പരമ്.
പരാപരവിദഃ പ്രാജ്ഞാസ്തതോ യജ്ഞാന്വിതന്വതേ 151.
അഹന്യഹന്യനുഷ്ഠാനം യജ്ഞാനാം പാർഥിവോത്തമ.
ഉപകാരകരം പുംസാം ക്രിയമാണം ഫലാർഥിനാമ് 152.
യേഷാം ചകാലസൃഷ്ടോസൗ പപാ(?)ബിംദുർമഹാമതേ.
മര്യാദാം സ്ഥാപയാമാസ യഥാസ്ഥാനം യഥാഗുണമ് 153.
വർണാനാമാശ്രമാണാം ച ധർമാന്ധർമഭൃതാംവര.
ലോകാംശ്ച സർവവർണാനാം സമ്യഗ്ധർമാനുപാലിനാമ് 154.
പ്രാജാപത്യം ബ്രാഹ്മണാനാം സ്മൃതം സ്ഥാനം തു പാർഥിവ.
സ്ഥാനമൈംദ്രം ക്ഷത്രിയാണാം സങ്ഗ്രാമേഷ്വനിവർതിനാമ് 155.
വൈശ്യാനാമ്മാരുതം സ്ഥാനം സ്വധർമമനുവർതിനാമ്.
ഗാന്ധർവം ശൂദ്രജാതീനാം പരിചര്യാ സുവർതിനാമ് 156.
അഷ്ടാശീതിസഹസ്രാണാം യതീനാമൂർദ്ധ്വരേതസാമ്.
സ്മൃതം തേഷാം തു യത്സ്ഥാനം തദേവ ഗുരുവാസിനാമ് 157.

സപ്തർഷീണാം ച യത്സ്ഥാനം സ്മൃതം തദ്വൈ വനൗകസാമ്.

പ്രാജാപത്യം ഗൃഹസ്ഥാനാം ന്യാസിനാം ബ്രാഹ്മസംജ്ഞിതമ് 158.

യോഗിനാമമൃതം സ്ഥാനം ബ്രഹ്മണഃ പരമം പദം.

ഏകാംതിനഃ സദോദ്യുക്താ ധ്യായിനോ യോഗിനോ ഹി യേ159.

തേഷാം തത്പരമം സ്ഥാനം യത്തത്പശ്യംതി സൂരയഃ.

ഗതാഗതാനി വർത്തംതേ ചംദ്രാദിത്യാദയോ ഗ്രഹാഃ 160.

അദ്യാപി ന നിവർതംതേ നാരായണപരായണാഃ.

താമിസ്രമംധതാമിസ്രം മഹാരൗരവ രൗരവമ് 161.

അസിപത്രവനം ഘോരം കാലസൂത്രമവീചിമത്.

വിനിംദകാനാം വേദസ്യ യജ്ഞവ്യാഘാതകാരിണാമ് 162.

സ്ഥാനമേതത്സമാഖ്യാതം സ്വധർമത്യാഗിനശ്ച യേ.

തതോഭിധ്യായതസ്തസ്യ ജജ്ഞിരേ മാനസാഃ പ്രജാഃ 163.

തച്ഛരീരസമുത്പന്നൈഃ കായസ്ഥൈഃ കരണൈഃ സഹ.

ക്ഷേത്രജ്ഞാഃ സമവർത്തംത ഗാത്രേഭ്യസ്തസ്യ ധീമതഃ 164.

തേ സർവേ സമവർതംത യേ മയാ പ്രാഗുദാഹൃതാഃ.

ദേവാദ്യാഃ സ്ഥാവരാം താശ്ച ത്രൈഗുണ്യവിഷയേസ്ഥിതാഃ 165.

ഏവം ഭൂതാനി സൃഷ്ടാനി സ്ഥാവരാണി ചരാണി ച.

യദാസ്യ താഃ പ്രജാഃ സർവാനവ്യവർദ്ധംതധീമതഃ 166.

അഥാന്യാന്മാനസാൻപുത്രാൻസദൃശാനാത്മനോഽസൃജത്.

ഭൃഗും മാം പുലഹം ചൈവ ക്രതുമംഗിരസം തഥാ 167.

മരീചിം ദക്ഷമത്രിം ചവസിഷ്ഠംചൈവമാനസാൻ.

നവബ്രഹ്മാണ ഇത്യേതേപുരാണേ നിശ്ചയം ഗതാഃ 168.

സനംദനാദയോ യേ ച പൂർവം സൃഷ്ടാസ്തു വേധസാ.

ന തേ ലോകേഷ്വസജ്ജംത നിരപേക്ഷാഃ പ്രജാസുതേ 169.

സർവേ ഹ്യാഗതവിജ്ഞാനാ വീതരാഗാ വിമത്സരാഃ.

തേഷ്വേവം നിരപേക്ഷേഷു ലോകസൃഷ്ടൗ മഹാത്മനഃ 170.

ബ്രഹ്മണോഭൂന്മഹാൻക്രോധസ്ത്രൈലോക്യദഹന ക്ഷമഃ.

തസ്യ ക്രോധാത്സമുദ്ഭൂതം ജ്വാലാമാലാവദീപിതമ് 171.

ബ്രഹ്മണസ്തു തദാ ജ്യോതിസ്ത്രൈലോക്യമഖിലം ദഹത്.

ഭ്രകുടീ കുടിലാത്തസ്യ ലലാടാത്ക്രോധദീപിതാത് 172.

സമുത്പന്നസ്തദാ രുദ്രോ മധ്യാഹ്നാർകസമപ്രഭഃ.

അർദ്ധനാരീനരവപുഃ പ്രചണ്ഡോതി ശരീരവാൻ 173.

വിഭജാത്മാനമിത്യുക്ത്വാ തം ബ്രഹ്മാംതർദധേഃ തതഃ.

തഥോക്തോസൗ ദ്വിധാ സ്ത്രീത്വം പുരുഷത്വം തഥാകരോത് 174.

ബിഭേദ പുരുഷത്വം ച ദശധാ ചൈകധാ ച സഃ.

സൗമ്യാസൗമ്യൈസ്തഥാ രൂപൈഃ ശാംതൈഃ സ്ത്രീത്വം ച സ പ്രഭുഃ 175.

ബിഭേദ ബഹുധാ ചൈവ സ്വരൂപൈരസിതൈഃ സിതൈഃ.

തതോ ബ്രഹ്മാ സ്വയംഭൂതം പൂർവം സ്വായംഭുവം പ്രഭുമ് 176.

ആത്മാനമേവ കൃതവാൻപ്രജാപത്യേ മനും നൃപ.

ശതരൂപാം ച താം നാരീം തപോനിർദ്ധൂതകല്മഷാമ് 177.

സ്വായംഭുവോ മനുർനാമ പത്നീത്വേ ജഗൃഹേ പ്രഭുഃ.

തസ്മാച്ച പുരുഷാദ്ദേവീ ശതരൂപാ വ്യജായത 178.

പ്രിയവ്രതോത്താതനപാദ പ്രസൂത്യാകൂതി സംജ്ഞിതമ്.

ദദൗ പ്രസൂതിം ദക്ഷായ ആകൂതിം രുചയേ പുരാ 179.

പ്രജാപതിഃ സ ജഗ്രാഹ തയോർജജ്ഞേ സ ദക്ഷിണഃ.

പുത്രോ യജ്ഞോ മഹാഭാഗ ദംപത്യോർമിഥുനം തതഃ 180.

യജ്ഞസ്യ ദക്ഷിണായാം തു പുത്രാ ദ്വാദശ ജജ്ഞിരേ.

യാമാ ഇതി സമാഖ്യാതാ ദേവാഃ സ്വായംഭുവേ മനൗ 181.

പ്രസൂത്യാം ച തഥാ ദക്ഷശ്ചതസ്രോ വിംശതിം തഥാ.

സസർജ കന്യാസ്താസാം തു സമ്യങ്നാമാനി മേ ശൃണു 182.

ശ്രദ്ധാ ലക്ഷ്സീർധ്യൃതിഃ പുഷ്ടിസ്തുഷ്ടിർമേധാ ക്രിയാ തഥാ.

ബുദ്ധിർലജ്ജാവപുഃ ശാംതിർല്ദ്ധിഃ കീർതിസ്ത്രയോദശീ 183.

പത്ന്യർഥം പ്രതിജഗ്രാഹ ധർമോ ദാക്ഷായിണീഃ പ്രഭുഃ.
താഭ്യഃ ശിഷ്ടാ യവീയസ്യ(സ്പ?) ഏകാദശ സുലോചനാഃ 184.
ഖ്യാതിഃ സത്യഥ സംഭൂതിഃ സ്മൃതിഃ പ്രീതിഃ ക്ഷമാ തഥാ.
സന്നതിശ്ചാനസൂയാ ച ഊർജ്ജാ സ്വാഹാ സ്വധാ തഥാ 185.
ഭൃഗുർഭവോ മരീചിശ്ച തഥാ ചൈവാംഗിരാ മുനിഃ.
അഹം ച പുലഹശ്ചൈവ ക്രതുർമുനിവരസ്തഥാ 186.
അത്രിർവസിഷ്ഠോ വഹ്നിശ്ച പിതരശ്ച യഥാക്രമമ്.
ഖ്യാത്യാദ്യാ ജഗൃഹുഃ കന്യാ മുനയോ രാജസത്തമ 187.
ശ്രദ്ധാ കാമം ബലം ലക്ഷ്മീർനിയമം ധൃതിരാത്മജമ്.
സംതോഷം ച തഥാ തുഷ്ടിർലോഭം പുഷ്ടിരസൂയത 188.
മേധാ ശ്രുതം ക്രിയാ ദണ്ഡം നയം വിനയമവേ ച.
ബോധം ബുദ്ധിസ്തഥാ ലജ്ജാ വിനയം വപുരാത്മജമ് 189.
വ്യവസായം പ്രജജ്ഞേ വൈ ക്ഷേമം ശാന്തിരസൂയത.
സുഖമൃദ്ധിര്യശഃ കീർതിരിത്യേതേ ധർമസൂനവഃ 190.
കാമാന്നംദീ സുതം ഹർഷം ധർമപൗത്രമസൂയത.
ഹിംസാ ഭാര്യാത്വധർമസ്യ തസ്യ ജജ്ഞേ തദാനൃതം 191.
കന്യാ ച നികൃതിസ്താഭ്യാം ഭയം നരക ഏവ ച.
മായാ ച വേദനാ ചൈവ മിഥുനം ദ്വംദ്വമേവ ച 192.
തയോർജജ്ഞേഥ വൈ മായാ മൃത്യും ഭൂതാപഹാരിണമ്.
വേദനായാസ്തതശ്ചാപി ദുഃഖം ജജ്ഞേഥ രൗരവാത് 193.
മൃത്യോർവ്യാധിജരാശോക തൃഷ്ണാക്രോധാശ്ച ജജ്ഞിരേ.
ദുഃഖോത്തരാഃ സ്മൃതാ ഹ്യേതേ സർവേ ചാധർമലക്ഷണാഃ 194.
നൈഷാം ഭാര്യാസ്തി പുത്രോ വാ തേ സർവേ ഹ്യൂർദ്ധ്വരേതസഃ.
രൗദ്രാണ്യേതാനി രൂപാണി ബ്രഹ്മണോ നൃവരാത്മജ 195.
നിത്യം പ്രലയഹേതുത്വം ജഗതോസ്യ പ്രയാംതി വൈ.
രുദ്രസർഗം പ്രവക്ഷ്യാമി യഥാ ബ്രഹ്മാ ചകാര ഹാ(?) 196.

കല്പാദാവാത്മനസ്തുല്യം സുതം പ്രധ്യായതസ്തതഃ.

പ്രാദുരാസീത്പ്രഭോരംകേ കുമാരോ നീലലോഹിതഃ 197.

രുദന്വൈ സുസ്വരം സോഥ ദ്രവംശ്ച നൃപസത്തമ.

കിം രോദിഷീതി തം ദേവോ രുദംതം പ്രത്യുവാച ഹ 198.

നാമധേഹീതി തം സോഥ പ്രത്യുവാച പ്രജാപതിമ്.

രോദനാദ്രുദ്രനാമാസി മാ രോദീർധൈര്യമാവഹ 199.

ഏവമുക്തഃ പുനസ്സോഥ സപ്തകൃത്വോ രുരോദ ഹ.

തതോന്യാനി ദദൗ തസ്മൈ സപ്തനാമാനി വൈ പ്രഭുഃ 200 1.3.200.

മൂർത്തീനാം ചൈവമഷ്ടാനാം സ്ഥാനാന്യഷ്ടൗ ചകാര ഹ.

ഭവം ശർവമഥേശാനം തഥാ പശുപതിം നൃപ 201.

ഭീമമുഗ്രം മഹാദേവമുവാച സ പിതാമഹഃ.

സൂര്യോ ജലം മഹീ വഹ്നിർവായുരാകാശമേവ ച 202.

ദീക്ഷിതോ ബ്രാഹ്മണഃ സോമ ഇത്യേതേ തനവഃ കമാത്.

ഏവം പ്രകാരോ രുദ്രോസൗ സതീം ഭാര്യാമവിംദത 203.

ദക്ഷകോപാച്ച തത്യാജ സാ സതീ സ്വം കലേവരമ്.

ഹിമവദ്ദുഹിതാ സാഭൂന്മേനായാം നൃപസത്തമ 204.

ഉപയേമേ പുനശ്ചൈവ യാചിത്വാ ഭഗവാൻഭവഃ.

ദാക്ഷീ ധാതൃവിധാതാരൗ ഭൃഗോഃ ഖ്യാതിരസൂയത 205.

ശ്രിയം ച ദേവദേവസ്യ പത്നീ നാരായണസ്യ യാ 206.

.

ഇതി ശ്രീപാദ്മപുരാണേ പ്രഥമേ സൃഷ്ടിഖംഡേ തൃതീയോധ്യായഃ 3.

ഇതി ശ്രീപാദ്മപുരാണേ പ്രഥമേ സൃഷ്ടിഖംഡേ തൃതീയോധ്യായഃ 3
